

FERIEPRAKTIK 2020

ALKOHOL OCH ALKOHOLFÖREBYGGANDE ARBETE

LISA MAX
FOLKHÄLSOUTVECKLARE

Innehåll

Bakgrund	2
Syfte och mål	2
Metod	2
Målgrupp	3
Organisation	3
Genomförare/arbetsgrupp	3
Resurser (<i>personella/ekonomiska</i>).....	3
Genomförande	3
Resultat	3
Presentation på Folkhälsoutskottet	3
Föreläsning för elever på Lekebergsskolan	3
Feriepraktikanternas upplevelser av feriepraktiken	3
Lärdomar från projektet.....	4
Slutsats	4
Bilagor	5

Bakgrund

Sydnärkes folkhälsoteam tog emot feriepraktikanter första gången 2018 då kommunen fick pengar från staten för att genomföra lovaktiviteter. Feriepraktikanterna fick då genomföra en undersökning gällande vad ungdomar i Lekeberg skulle vilja göra för aktiviteter, och efter det anordna en aktivitet för de unga i kommunen.

2019 tog folkhälsoteamet återigen emot feriepraktikanter, denna gång kopplat till ANDT och tobaksförebyggande arbete. Feriepraktikanterna fick avslutningsvis presentera sina inhämtade kunskaper för elever på Lekebergsskolan samt Folkhälsoutsnittet. Utifrån utvärdering och synpunkter från involverade sågs detta arbetssätt som en bra metod för att sprida kunskap om tobaksförebyggande arbete, med tyngdpunkt på att det är ungdomar som sprider kunskapen till andra unga. Med bakgrund från detta planerade folkhälsoteamet att även 2020 ta emot feriepraktikanter. I år var temat alkoholförebyggande arbete utifrån Folkhälsoutsnittets önskan.

Syfte och mål

Syftet med årets feriepraktik var att skapa delaktighet för ungdomar i alkoholförebyggande frågor.

Målet med uppdraget var att feriepraktikanterna skulle få kunskaper om alkohol och dess förebyggande arbete i teori och praktik, för att sedan presentera sina kunskaper för Folkhälsoutsnittet samt sprida kunskaperna vidare till andra ungdomar genom en filmpresentation under hösten 2020.

Metod

Feriepraktikanterna fick inhämta kunskaper om alkohol och alkoholförebyggande arbete genom att göra egna sökningar på internet samt ta del av material från befolkningsundersökningarna *ELSA*, *Liv & hälsa ung* och *Liv & hälsa*. De fick även en introduktion inom ANDT och presentationsteknik av Sydnärkes folkhälsoteam.

För kunskaper om praktiskt arbete inom ANDT genomfördes ett digitalt möte med Josefin Sejneld (ANDT-samordnare) och Jenny Spector (tillsynshandläggare) på Länsstyrelsen i Örebro län. Där fick feriepraktikanterna vetskap om lokala, regionala och nationella styrdokument och vad arbetet som samordnare innebär samt vetskap om alkohollagen. Feriepraktikanterna fick också ett besök av Marina Yazdani (ANDT-samordnare och fritidsutvecklare i Lekebergs kommun), där ferierna fick vetskap om hur Lekebergs kommun arbetar med ANDT-frågorna och hur det lokala ANDT-politiska programmet ser ut. Feriepraktikanterna gjorde även ett besök på Systembolaget i Fjugesta där butikschefen berättade om Systembolagets förebyggande arbete (bland annat "Tonårsparlören") och om Systembolagets monopol över alkoholförsäljningen.

Feriepraktikanterna fick gallra bland den kunskap de inhämtat. Genom röstning bestämde de (bilaga 1) att de skulle skapa en film som sedan ska visas för elever på Lekebergsskolan. De gjorde även en presentation om feriepraktiken och ny statistik för Lekeberg gällande alkoholbruk som Folkhälsoutsnittet var mottagare av.

Målgrupp

Feriepraktikanter är i åldrarna 17-18 år som är folkbordförda i Lekebergs kommun. Den kunskap som insamlats av feriepraktikanterna presenteras för högstadiееlever på Lekebergsskolan och för politiker i Folkhälsoutsiktet.

Organisation

Genomförare/arbetsgrupp

Ellen Henriksen och Lisa Max, folkhälsoutvecklare, Sydärkes folkhälsoteam, Marina Yazdani, fritidsutvecklare och ANDT-samordnare, kultur- och fritidsavdelningen Lekebergs kommun.

Resurser (personella/ekonomiska)

Feriepraktikanterans löner betalas av NIA (Avdelningen för näringsliv, integration och arbetsmarknad). Sydärkes folkhälsoteam avdelar personella resurser för att planera och handleda feriepraktikanterna.

Lekebergs kommun via kultur- och fritidsavdelningen avdelar personella resurser för kommunens ANDT-samordnare att planera och ta emot feriepraktikanter på besök.

5 000 kr kommer avsättas från Folkhälsoutsiktets eller folkhälsoteamets budget för de omkostnader som uppkommer i samband med uppdraget, t.ex. resor, förtäring vid särskilda sammankomster, material och tryckkostnader.

Genomförande

Vecka 22-24: Planering av innehåll för feriepraktiksveckorna och framtagning av utvärderingsfrågor. Planera datumtillfälle för höstens presentation.

Vecka 26-27 (minus en dag då denna ägnas åt presentation på höstterminen):Handledning av feriepraktikanterna och stöjda dem i kunskapsinhämtning samt planering av presentation.

Höstterminen 2020: Feriepraktikanterna presenterar på valfritt sätt de kunskaper som inhämtats för elever på Lekebergsskolan samt för Folkhälsoutsiktet Lekeberg.

Resultat

Presentation på Folkhälsoutsiktet

Den 14 september besökte feriepraktikanterna Folkhälsoutsiktet och visade filmen de själva gjort under sommarens feriepraktik. På grund av rådande omständigheter med Covid-19 genomfördes presentationen digitalt. Filmen innehöll bland annat fakta om alkohol, hur Systembolagets monopol fungerar och statistik över alkoholkonsumtionen för ungdomar i Lekeberg. Feriepraktikanterna presenterade även nya trender för Lekeberg från *Liv och hälsa ung* och föreslog att nästa års tema ska vara *mänskliga rättigheter* och *barnrätt*.

Föreläsning för elever på Lekebergsskolan

På grund av Covid-19-pandemin ställdes presentationen för elever på Lekebergsskolan in. I stället fick eleverna ta del av den film feriepraktikanterna skapade under sommaren.

Feriepraktikanternas upplevelser av feriepraktiken

Efter praktiken fick feriepraktikanterna besvara en enkät (bilaga 2). Det framgår att samtliga tar med sig fördjupad kunskap om alkohol och alkoholförebyggande arbete. Fem av åtta har framfört att de

tycker feriepraktiken varit bra och samtliga upplever sig kunna det mesta om alkohol efter dessa två veckor. Några enstaka hade dock önskat än mer kunskap om hur hjärnan påverkas och lyssna in ungdomarnas perspektiv. Gällande förslag på hur feriepraktiken kan bli bättre framkommer det att fakta som presenterades av handledarna under första veckan kan fördelas ut mer under veckorna då det var mycket att ta in samt mer struktur i arbetet, då det var svårt för vissa att arbeta självständigt. Feriepraktikanterna efterfrågade en tydligare veckoplan.

Lärdomar från projektet

Framgångsfaktorer:

- God samverkan med Kultur- och fritid vid planering av feriepraktiken.
- God samverkan med Lekebergsskolan som varit positiva till föreläsningen från start samt varit behjälpliga i planeringen, t.ex. med hjälp att ordna lokal för feriepraktiken (p.g.a. Covid-19 kunde vi inte vara på våra ordinarie kontor).
- Aktörer i länet och i kommunen som gärna berättade om sitt arbete, gav kunskaper och svarade på frågor om alkohol och alkoholförebyggande arbete.
- Träffade aktörer under första veckan.
- Att feriepraktikanterna spelade in en film på eget initiativ.

Utvecklingsområden:

- Åtta feriepraktikanter var för många på samma uppgift – i framtiden bör arbetsuppgifterna brytas ner och fördelas i gruppen.
- De hade en tydlig uppgift på vad som skulle göras, med fria ramar för kunskapsinhämtning – dock behövs en tydligare struktur för hur arbetsgången ska/kan se ut.
- Säkerställa med IT att datorerna fungerar från början.
- Ha fler uppgifter utifrån hur lätt eller svårt olika personer har att färdigställa saker.
- Skapa en god sammanhållning redan från start.

Slutsats

Projektet har gått som planerat. Feriepraktikanterna har efter feriepraktiken fått fördjupad kunskap om alkohol och alkoholförebyggande arbete. Majoriteten upplevde även att feriepraktiken varit bra, däremot hade de önskat att få veta ännu mer om ungdomarnas perspektiv. Presentationen på Folkhälsoutskottet i Lekeberg gick bra och deras önskemål om att nästa års tema ska vara mänskliga rättigheter och barnrätt togs emot väl. Tyvärr fick vi ställa in presentationen för elever på Lekebergsskolan, istället fick skolan ta del av den film feriepraktikanterna skapade under sommaren.

Bilagor

Bilaga 1. Röstning om på vilket sätt arbetet ska presenteras.

Ideer till presentation för Lekebergsskolans elever?

Jag tänker att en film skulle vara bra för elever för dom kanske inte orka att sitta och bara lyssna på oss när vi pratar

Film

Kanske en film. Både med sketcher samt klipp med fakta och information

Film, både fakta klipp men ändå lite "sketcher" för att ha nåt roligt att kolla på

Film

Film

Bilaga 2. Utvärdering av feriepraktik – vecka 26-27.

Vad tycker du om feriepraktiken?

Mycket bra Bra Varken bra eller dåligt Dåligt Mycket dåligt

Har du fått nya kunskaper om alkohol och alkoholförebyggande arbete?

Ja Nej

Vad är det främsta som du tar med dig från feriepraktiken?

Är det något om alkohol som du hade velat lära dig mer om?

Har du förslag på hur feriepraktiken kan bli bättre?